

'KVEM per hectare is nieuwe melkquotum'

De EU-quoting op melk loopt in 2015 af. Melkveehouders lijken hun productievrijheid terug te krijgen. Maar schijn bedriegt. De hoeveelheid KVEM die melkveehouders van het land kunnen halen, is de nieuwe beperkende factor bij de uitbreiding van de bedrijfsproductie. Gerard Abbink, productmanager veehouderij bij BLGG AgroXpertus legt uit.

Uw stelling is dat KVEM het nieuwe melkquotum is. Kunt u dat uitleggen?

"Uit langjarige trends blijkt dat het aantal melkveebedrijven flink afneemt. In het jaar 2000 waren er in Nederland nog 23.000 bedrijven. Dit jaar zijn er dat 17.500 en in 2020 hebben we nog maar 13.000 melkveebedrijven. Deze bedrijven zullen volgens diverse voorspellingen ongeveer 15 procent meer melk produceren zodra het quotum vervalt. Echter, het beschikbare areaal neemt niet toe. Er verdwijnt zelfs grond uit de veehouderij door stoppende boeren, woningbouw en natuur. Meer melk produceren op minder grond betekent heel simpel dat de KVEM productie per hectare omhoog moet."

Hoeveel moet de opbrengst per hectare omhoog om die grotere melkplas te kunnen produceren?

"15 procent meer melk produceren op minder grond betekent dat het aantal liters melk per hectare stijgt van nu 14.500 naar 17.500 in 2020. In dat jaar moeten de gronden in Nederland gemiddeld 2,5 ton droge stof per hectare hogere opbrengsten geven."

Maar je kunt toch altijd voer importeren uit andere landen?

"Dat kan inderdaad, maar dat is niet de goedkoopste oplossing. Voer blijft de komende jaren duur. Melkveehouders kunnen de melkproductie efficiënter opschroeven door de opbrengst per hectare te verhogen. Hierin zit nog

veel rek. De 10 procent beste bedrijven produceren nu al 75 procent van de VEM-behoefte uit eigen ruwvoer, de staartgroep slechts 55 procent, deze bedrijven kopen dus 45 procent van het voer aan. Het kostprijsverschil per liter melk tussen deze bedrijven is 2,5 cent per liter, ofwel 25.000 euro voor een bedrijf met 1 miljoen liter melk. Dit waren cijfers uit 2010. In 2011 en 2012 is het verschil nog groter. De opbrengst per hectare bepaalt dus hoeveel extra melk een melkveebedrijf rendabel kan produceren."

Is deze denkwijze alleen geldend voor Nederland?

"Nee, zeker niet. Nederland, maar ook andere Europese landen, krijgen na het afschaffen van de melkquoting met dezelfde wetmatigheden te maken als bijvoorbeeld melkveehouders in Nieuw-Zeeland en de Verenigde Staten. In Nieuw-Zeeland is de melkproductie afhankelijk van de grasopbrengsten. Met een koud en regenachtig jaar, of juist een heel droog jaar, produceren Nieuw-Zeelandse boeren minder melk. Melkveehouders in de Verenigde Staten kopen weliswaar een groot deel van hun voer aan bij akkerbouwers in de buurt. Maar als het voer te duur wordt, gaan ze minder koeien houden om het verlies te beperken. In Europa, en zeker in Nederland, gaat de opbrengst van de grond op termijn dezelfde factor spelen als in deze landen. Minder opbrengst per hectare betekent dan ook hier minder melk."

Meer voer per hectare klinkt wel leuk, maar we hebben ook te maken met bemestings- en milieuregels. Is een hogere opbrengst überhaupt wel mogelijk?

"Dat is inderdaad de grote uitdaging bij de huidige mestnormen. Wil je een grasgewas dat goed melkt, dan wil je ongeveer 175 gram ruw eiwit per kg droge stof. De gebruiksruimte voor grasland met beweiding op zandgrond is nu 250 kg N per hectare. Dit is goed voor ongeveer 9 ton gras met ongeveer 17,5 procent ruw eiwit. We moeten daarom de kringloop op het bedrijf verder verbeteren. Dat houdt voornamelijk in een efficiëntere benutting van mineralen door beter graslandbeheer."

Op welke punten kan het graslandbeheer verbeterd worden?

"Bijvoorbeeld door het maaimoment af te stemmen op de bemesting. Als je bemest voor een snede van 3.000 kg. Dan moet je ook maaien als er 3.000 kg op het land staat. Langer wachten geeft een lagere voedingswaarde. Daarnaast moeten we de N-bemesting optimaal benutten. Voorspellen de weermannen plensbuien, dan kun je beter even wachten met je kunstmestgift. Sommige veehouders halen zelfs goede resultaten met het geven van stikstof in meerdere giften per snede. Ook de zwaveltoestand van het gewas is belangrijk. Dat bepaalt hoe efficiënt het gewas eiwit kan vormen."

Welke rol speelt veredeling hierin?

"Rassen die efficiënter eiwit en energie leveren, passen helemaal in het plaatje van het optimaliseren van de kringloop op het bedrijf. We zien al jaren de VEM-gehaltes van gras- en maaskuilen stijgen. Dus ja, daar liggen nog zeker mogelijkheden."